HỌC VIỆN CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG KHOA AN TOÀN THÔNG TIN

Môn: HỆ ĐIỀU HÀNH WINDOWS VÀ LINUX/UNIX **BÁO CÁO BÀI THỰC HÀNH SỐ 5**

Họ và tên sinh viên: **Ninh Chí Hướng** Mã số sinh viên: **B20DCAT094**

Họ và tên giảng viên: TS. Đinh Trường Duy

1. MỤC ĐÍCH

- Về kiến thức: Bài thực hành cung cấp cho sinh viên môi trường để áp dụng lý thuyết của môn học vào thực tế.
- Về kỹ năng: Sau khi thực hành xong, sinh viên có khả năng Cài đặt và quản trị các dịch vụ cơ bản của Ubuntu

2. CO SỞ LÝ THUYẾT

2.1 Dịch vụ DNS và DHCP

a) DNS

DNS là dịch vụ tên miền Internet mà tạo ánh xạ từ địa chỉ Internet ra tên miền đầy đủ và ngược lại*. Máy chủ cung cấp dịch vụ DNS có thể chia thành các loại như sau:

- Máy chủ chính (primary server): lưu cơ sở dữ liệu về tên/địa chỉ Internet cho một vùng và chịu trách nhiệm trả lời truy vấn cho vùng đó.
- Máy chủ phụ (secondary server): đóng vai trò ứng cứu và chia sẻ tải cho máy chủ chính. Máy chủ phụ lấy dữ liệu từ máy chủ chính trong vùng đó và trả lời các truy vấn bên trong một miền.
- Đệm (caching server): lưu bản sao các truy vấn/kết quả. Máy chủ này không chứa các file cấu hình cho miền cụ thể nào. Ubuntu cung cấp dịch vụ DNS qua gói phần mềm BIND (Berkley Internet Naming Daemon).

b) DHCP

Dịch vụ DHCP* (Dynamic Host Configuration Protocol) là dịch vụ mạng cho phép gán cấu hình mạng tự động cho các máy tính trong mạng. Điều này giúp cho việc triển khai và quản lý mạng được thuận tiện và nhanh chóng so với việc người quản trị phải thiết lập các tham số cho các máy tính một cách thủ công. Các điều chỉnh và sửa đổi chỉ cần thực hiện tại máy chủ cung cấp dịch vụ DHCP. Về cơ bản, thông tin cấu hình gồm có:

- Địa chỉ Internet và mạng con
- Địa chỉ Internet của máy cổng
- Địa chỉ Internet của máy chủ tên miền

Dịch vụ DHCP có thể cung cấp một số thông tin khác như tên máy trạm, tên miền, máy chủ thời gian,...

Máy chủ dịch vụ DHCP hỗ trợ các chế độ hoạt động như sau:

- Cấp phát tĩnh (thủ công): Gán thông tin cấu hình mạng không đổi cho máy trạm căn cứ vào địa chỉ vật lý của kết nối mạng mỗi khi có yêu cầu từ máy trạm
- Cấp phát động: Gán thông tin cấu hình mạng từ dải địa chỉ định trước trong một khoảng thời gian nhất định còn gọi là thời gian mượn địa chỉ. Khi hết hạn cấu hình này có thể được gán cho máy khác.
- Cấp phát tự động: Tự động gán cấu hình mạng cố định từ dải địa chỉ định trước cho thiết bị yêu cầu. So với phương pháp cấp phát động, thông tin cấu hình mạng không bị hết hạn.

Dich vu DNS và DHCP.

2.2 Dịch vụ web

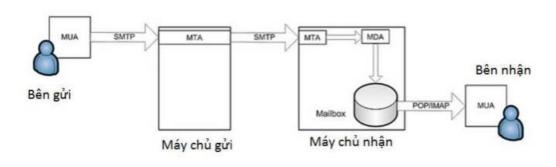
Máy chủ Web về cơ bản là phần mềm chịu trách nhiệm nhận các truy vấn dưới chuẩn giao thức truyền siêu văn bản từ máy khách, sau đó gửi trả kết quả xử lý thường dưới dạng các tài liệu theo chuẩn HTML. Các máy chủ Web về căn bản đáp ứng các yêu cầu sau:

- Linh hoạt và dễ cấu hình đối với việc bổ sung các tính năng mới, các địa chỉ Web và hỗ trợ các yêu cầu tăng dần mà không phải biên dịch hay cài đặt lại.

- Hỗ trợ việc xác thực để hạn chế người dùng truy nhập tới các trang hay địa chỉ Web cu thể.
- Hỗ trợ các ứng dụng tạo ra các trang Web động như Perl hay PHP (Personal Home Page hay Hypertext Preprocesor) cho phép các trải nghiệm nội dung trang Web tùy theo từng người dùng.
- Hỗ trợ liên lạc mã hóa giữa trình duyệt và dịch vụ Web để đám bảo và xác thực an toàn cho các liên lạc này.

2.3 Dịch vụ thư điện tử

Thư điện tử là một trong những dịch vụ quan trọng và có tầm ảnh hưởng sâu rộng đến cách thức tương tác và thói quen làm việc của những người dùng Internet. Thư điện tử hoạt động theo nguyên tắc không đồng bộ. Người gửi có thể chuyển thư tới người nhận từ bất cứ vị trí vật lý nào miễn là có kết nối Internet. Người nhận sẽ đọc được thư khi họ kết nối vào Internet. Quá trình gửi và nhận thư cần có sự tương tác giữa các phần mềm khác nhau như trong hình Hình 2.1.

Hình 2.1: Quá trình gửi và nhận thư điện tử

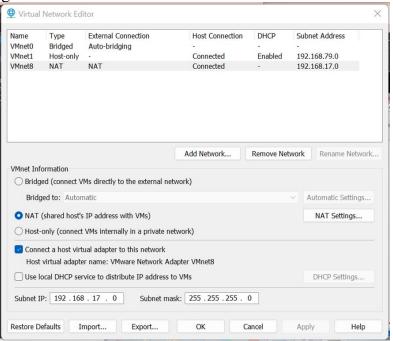
Dịch vụ thư người dùng MUA (Mail User Agent) giúp người dùng tương tác với máy chủ thư điện tử, truy nhập vào hòm thư Mailbox cho phép người dùng đọc và soạn thư. Dịch vụ này kết nối với máy chủ dịch vụ thông qua các giao thức như POP (PostOffice Protocol) hay IMAP (Internet Mail Access Protocol). Các phần mềm tiêu biểu chạy trên máy tính gồm có Outlook, Thunderbird, hay Eudora. Ngoài ra, dịch vụ này có thể truy nhập thông qua Web nhờ Squirrelmail, OpenWebmail. Dịch vụ chuyển thư MTA (Mail Transport Agent) xử lý việc nhận từ vị trí này sang vị trí khác trong mạng Internet bằng việc sử dụng giao thức chuyển thư đơn giản SMTP (Simple Mail Transfer Protocol). Phần mềm đảm nhiệm chức năng MTA có thể kể tới Microsoft Exchange, Sendmail, postfix, Exim. Thông thường dịch vụ MTA thường được coi như là dịch vụ máy chủ thư điện tử.

Dịch vụ phân phát thư MDA (Mail Delivery Agent) phân phát thư tới hòm thư của người dùng khi có thư được chuyển đến. Để đảm bảo an toàn cho việc sử dụng thư điện tử, MDA còn thực hiện các chức năng lọc thư rác hay quét mã độc được đính kèm theo thư. MDA tương tác với người dùng thư điện tử thông qua các giao thức truy nhập hòm thư như POP hay IMAP. Bộ phần mềm thực hiện chức năng có thể kể đến Courier, Dovecot, Cyrus. Trên thực tế, các tính năng của MDA và MTA có thể được tích hợp vào một hệ thống duy nhất như trường hợp của Microsoft Exchang

3. NỘI DUNG THỰC HÀNH

A,Thực hành cài đặt và quản trị DHCP.

-Cấu hình cổng NAT

A,Cài đặt dịch vụ DHCP cho pc1

- Gõ lệnh: sudo apt-get install isc-dhcp-server

```
huong@B20AT094-NinhChiHuong:~$ sudo apt install isc-dhcp-server
Reading package lists... Done
Building dependency tree... Done
Reading state information... Done
isc-dhcp-server is already the newest version (4.4.1-2.3ubuntu2.3).
0 upgraded, 0 newly installed, 0 to remove and 76 not upgraded.
```

Gõ lệnh: sudo nano /etc/network/interfaces Rồi thêm dòng lệnh:

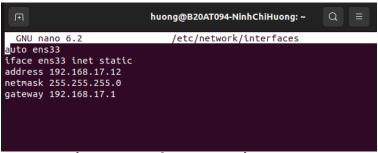
auto ens33

iface ens33 inet static

address 192.168.17.12

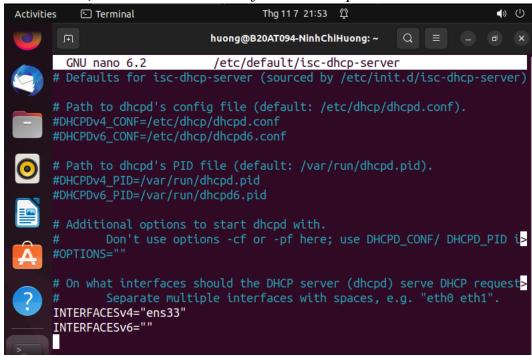
netmask 255.255.255.0

gateway 192.168.17.1

Nhấn Ctrl+x để lưu -> nhấn y -> enter Sau đó, khởi động lại máy để lấy cấu hình mới, dùng lệnh: sudo reboot

-Chỉ định card mạng "ens33" dùng cho íc-dhcp-server Gỗ lênh: *sudo nano /etc/default/isc-dhcp-server*

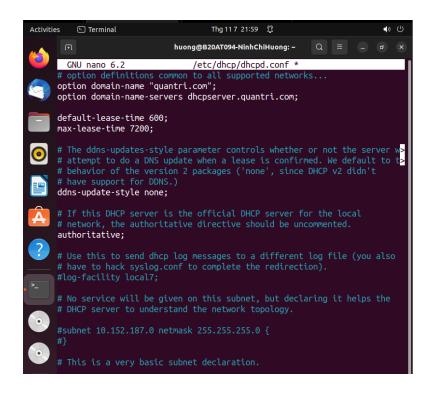

Cấu hình DHCP Server cấp IP theo dải mạng Gỗ lệnh: sudo nano /etc/dhcp/dhcpd.conf

```
huong@B20AT094-NinhChiHuong:~$ sudo nano /etc/dhcp/dhcpd.conf
```

Điền domain name = "quantri.com" và domain-name-server = "dhcpserver.quantri.com"

Sau đó, tìm đến authoritative, kiểm tra xem đã bỏ # chưa


```
Sửa lại dòng lệnh như sau:

subnet 192.168.17.0 netmask 255.255.255.0 {

range 192.168.17.10 192.168.17.30;

option domain-name-servers dhcpserver.quantri.com;

option domain-name "quantri.com";

option subnet-mask 255.255.255.0

option routers 192.168.17.1;

option broadcast-address 192.168.17.255;

default-lease-time 600;

max-lease-time 7200;

}
```

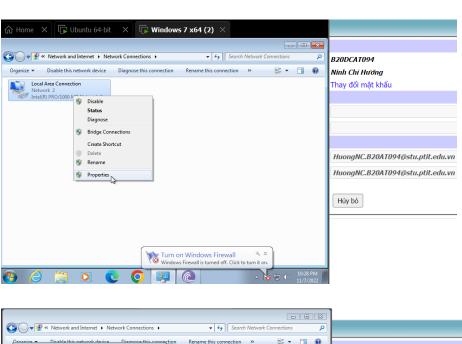

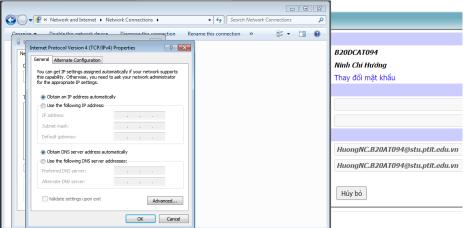
- Restart lại DHCP service: Gõ lệnh: sudo systemetl restart isc-dhepserver

Để kiểm tra xem DHCP service đã chạy chưa, gõ lệnh: sudo systemctl status isc-dhcp-server

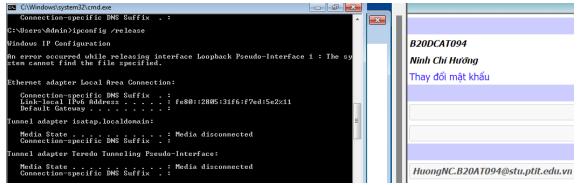
```
huong@B20AT094-NinhChiHuong:~$ sudo systemctl status isc-dhcp-server
isc-dhcp-server.service - ISC DHCP IPv4 server
     Loaded: loaded (/lib/systemd/system/isc-dhcp-server.service; enabl>
     Active: active (running) since Mon 2022-11-07 22:26:06 +07; 4s ago
       Docs: man:dhcpd(8)
   Main PID: 2759 (dhcpd)
      Tasks: 4 (limit: 4584)
     Memory: 4.5M
        CPU: 28ms
     CGroup: /system.slice/isc-dhcp-server.service
              —2759 dhcpd -user dhcpd -group dhcpd -f -4 -pf /run/dhcp->
Thg 11 07 22:26:06 B20AT094-NinhChiHuong sh[2759]: Wrote 0 leases to le>
Thg 11 07 22:26:06 B20AT094-NinhChiHuong dhcpd[2759]: PID file: /run/dh>
Thg 11 07 22:26:06 B20AT094-NinhChiHuong dhcpd[2759]: Wrote 0 leases to>
Thg 11 07 22:26:06 B20AT094-NinhChiHuong dhcpd[2759]: Listening on LPF/>
Thg 11 07 22:26:06 B20AT094-NinhChiHuong sh[2759]: Listening on LPF/ens
Thg 11 07 22:26:06 B20AT094-NinhChiHuong sh[2759]: Sending on LPF/ens Thg 11 07 22:26:06 B20AT094-NinhChiHuong sh[2759]: Sending on Socket/
Thg 11 07 22:26:06 B20AT094-NinhChiHuong dhcpd[2759]: Sending on
                                                                       LPF.
Thg 11 07 22:26:06 B20AT094-NinhChiHuong dhcpd[2759]: Sending on
Thg 11 07 22:26:06 B20AT094-NinhChiHuong dhcpd[2759]: Server starting s
lines 1-21/21 (END)
```

C, Cấp phát địa chỉ IP động cho windows 7- client

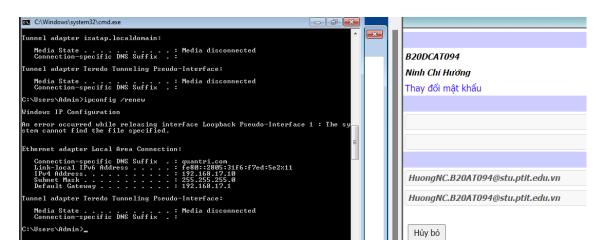

Giải phóng địa chỉ IP cũ, trong cmd dùng lệnh *ipconfig /release*

Xin cấp lại địa chỉ IP, dùng lệnh ipconfig /renew

B, Cấp phát địa chỉ IP động cho máy Kali Linux-Client.

-Cấu hình để cho máy nhận IP động

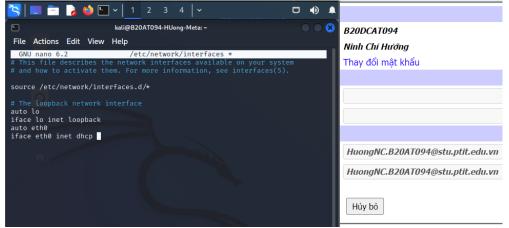
Tên card mạng là eth0

```
(kali B20AT094-HUong-Meta)-[~]
$ ifconfig
eth0: flags=4163<UP,BROADCAST,RUNNING,MULTICAST> mtu 1500
```

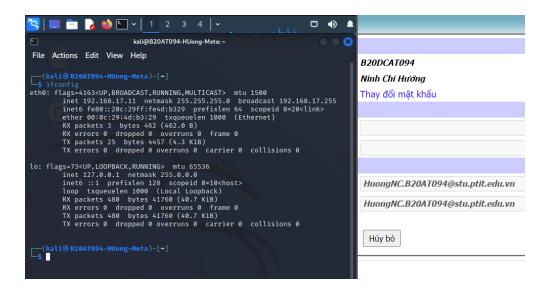
Gõ lênh nano /etc/network/interfaces

```
(kali® B20AT094-HUong-Meta)-[~]
$\frac{\sudo}{\sudo} \text{ nano /etc/network/interfaces}
```

Thêm dòng lệnh sau để lấy địa chỉ IP từ DHCP server, Hình 2.16:
 auto eth0
 iface eth0 inet dhcp

-khởi động lại máy để lấy cấu hình mới

B,Thực hành cài đặt và quản trị DNS

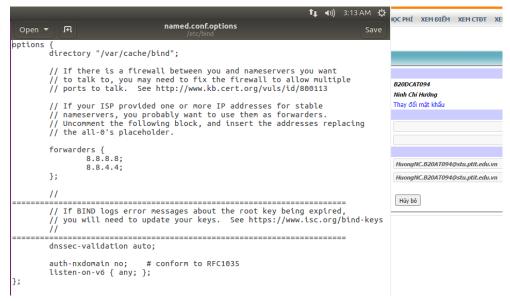
Cài đặt bind9:Sudo apt install bind9Đặt IP tĩnh

root@NinhChiHuong094:~# ifconfig ens33 192.168.200.3 netmask 255.255.255.0 root@NinhChiHuong094:~# route add default gw 192.168.200.1

-Cấu hình DNS ra mạng bằng địa chỉ Google:

Gõ lệnh: gedit /etc/bind/named.conf.options

Bỏ // và thêm 2 địa chỉ 8.8.8.8 và 8.8.4.4 vào forwarders

-Thêm zone:

Gõ lệnh: gedit /etc/bind/named.conf.local

Thêm 2 zone: 1 zone forward và 1 zone reverse

-Tạo file cơ sở dữ liệu DNS

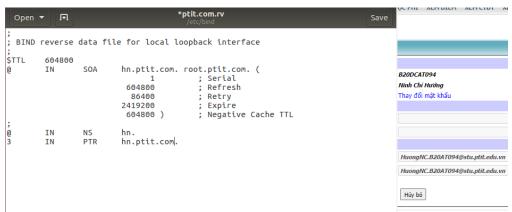
Copy và chỉnh sửa file

Gõ 2 lệnh để copy: cp /etc/bind/db.local /etc/bind/ptit.com.fw cp /etc/bind/db.127 /etc/bind/ptit.com.rv

Chỉnh sửa 2file gedit /etc/bind/ptit.com.fw

; BIND data file for local loopback interface \$\frac{1}{5}\text{TTL} & 604800 & & & & & & & & & & & & & & & & & &	Open	▼][用]		*ptit.com.fw /etc/bind	Save	
hn.ptit.com. IN A 192.168.200.3 HuongNC.B20AT094@stu.ptit.edu.v	; ; BIND ; \$TTL @	data fil 604800 IN	SOA hn.p 604 86 2419 604 IN NS	oopback interface tit.com. root.ptit.co 2 ; Serial 800 ; Refresh 400 ; Retry 200 ; Expire 800) ; Negativ hn.ptit.com.	Save	Ninh Chi Hướng Thay đổi mật khấu HuongNC.B20AT094@stu.ptit.edu.vn HuongNC.B20AT094@stu.ptit.edu.vn

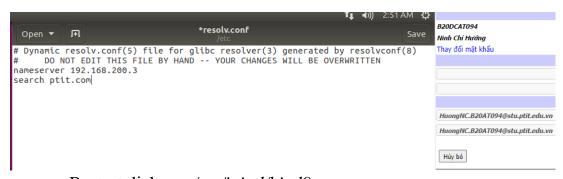
gedit /etc/bind/ptit.com.rv

Kiểm tra lại xem tệp vùng hoạt động có chính xác không: named-checkzone ptit.com /etc/bind/ptit.com.fw named-checkzone ptit.com /etc/bind/ptit.com.rv

```
root@NinhChiHuong094:~# named-checkzone ptit.com /etc/bind/ptit.com.fw
zone ptit.com/IN: loaded serial 2
OK
root@NinhChiHuong094:~# named-checkzone ptit.com /etc/bind/ptit.com.rv
zone ptit.com/IN: loaded serial 1
OK
```

-Sửa tên miền trong thư viện động Thực hiện lệnh: gedit /etc/resolv.conf

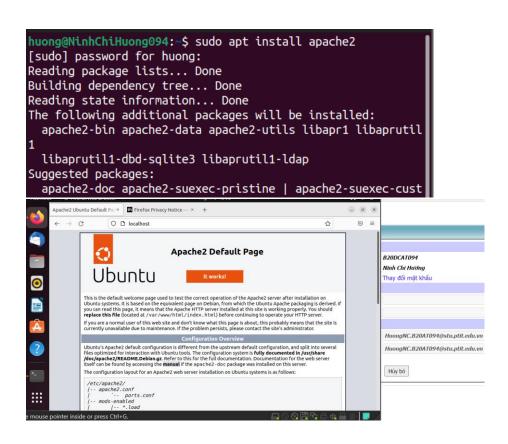

- Restart dich vu: /etc/init.d/bind9 restart
- Kiểm tra dịch vụ sử dụng lệnh nslookup

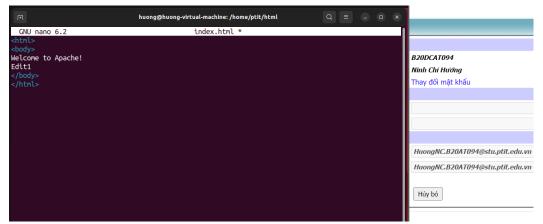
C. Thực hành cài đặt và quản trị Apache Server

-Cài đặt apache2

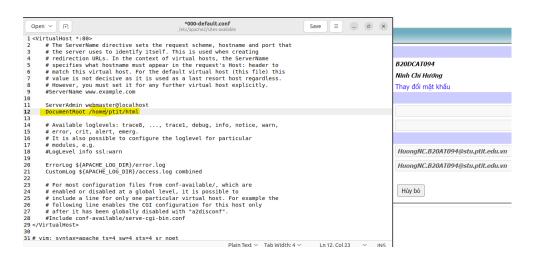
Gõ lệnh: apt-get install apache2

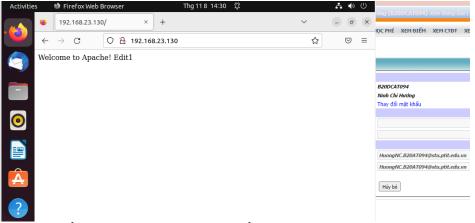
Tạo file html

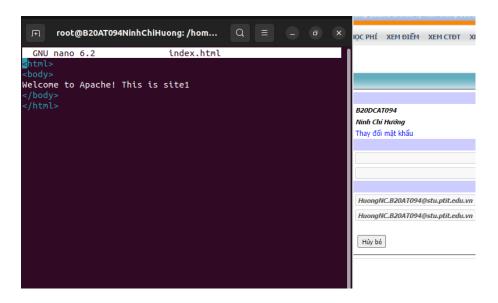
- Thay đổi thư mục localhost mặc định Thực hiện lệnh: *sudo gedit /etc/apache2/sites-available/000-default.conf*

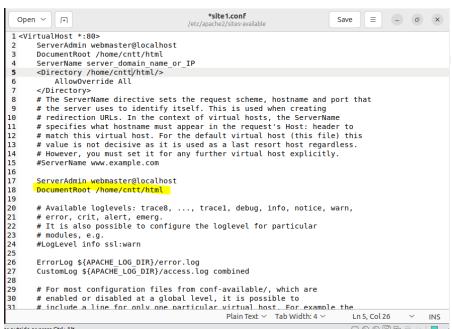
Kết quả khi vào lại trình duyệt, ta đã thấy trang chuyển đến thư mục mà ta cài đặt ở trên

-Tạo nhiều website từ một file cấu hình Tạo 1 file *site1* cấu hình mới: *cp /etc/apache2/sites-available/000-default.conf /etc/apache2/sites-available/site1.conf* Thay đổi *DocumentRoot* thành */home/cntt/html* (cần tạo foder cntt/html chứ file index.html có nội dung "Welcome to Apache! This is site1" tương tự như trên)

root@B20AT094NinhChiHuong:/home/cntt/html# sudo gedit /etc/apache2/sites-available/site1.conf

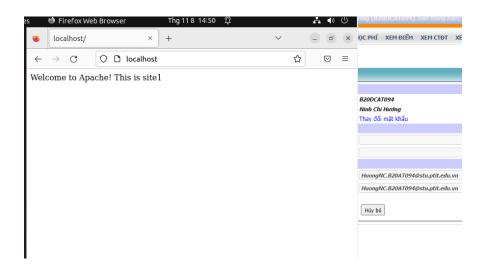
Lưu thay đổi: service apache2 reload

Tắt bỏ thiết lập mặc định và chuyển sang site1 vừa tạo: a2dissite 000-default.conf

&& a2ensite site1.conf.conf

```
root@B20AT094NinhChiHuong:/home/cntt/html# a2dissite 000-default.conf && a2ensite site1
Site 000-default already disabled
Site site1 already enabled
```

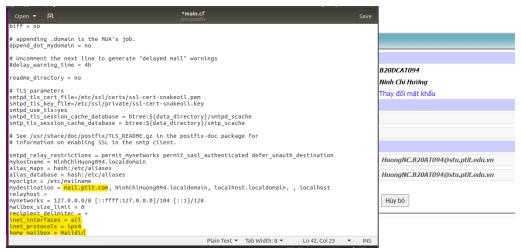
Vào lại trình duyệt để kiểm tra

D, Thực hành cài đặt Mail Server

Trước tiên cài đặt các gói apt install apache2 apt install postfix apt install dovecot-imapd dovecot-pop3d apt install procmail apt install heirloom-mailx apt install squirrelmail

-Cài đặt Postfix Gỗ lệnh: gedit /etc/postfix/main.cf Thêm tên miền "mail.ptit.com" và các thông số

Chọn Internet site và Ok

-Cấu hình Dovecot

Gõ lệnh: gedit /etc/dovecot/conf.d/10-mail.conf

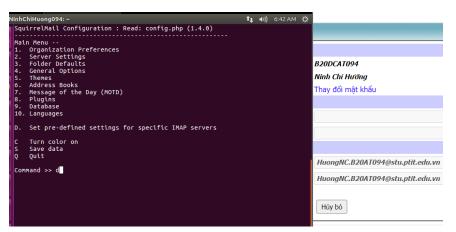

-Cấu hình Squirrelmail

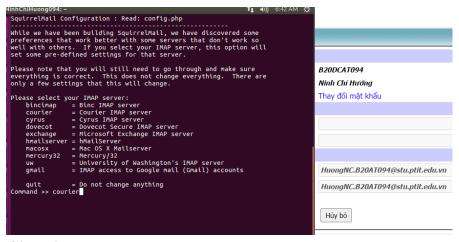
Gõ lệnh: *cp /etc/squirrelmail/apache.conf /etc/apache2/sitesavailable/squirrelmail.conf*

Gõ lệnh: *a2ensite squirrelmail* Gõ lệnh: *squirrelmail-configure*

Chọn d

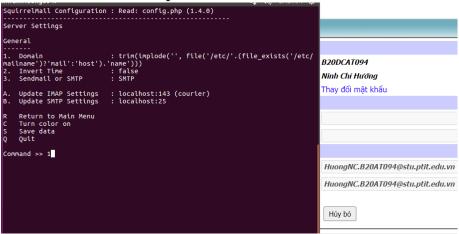
Chon courier

Chon 2

Chọn 1 và điền "mail.ptit.com"

Chọn s và q để lưu và thoát

```
root@NinhChiHuong094:/var/www/html# ls
index.html
root@NinhChiHuong094:/var/www/html# cd
root@NinhChiHuong094:~# ln -s /usr/share/squirrelmail/ /var/www/html/webmail
root@NinhChiHuong094:~# cd /var/www/html
root@NinhChiHuong094:/var/www/html# ls
index.html webmail
```

-Tao user: stu1

Gõ lệnh: adduser stul

Gõ lệnh: *mkdir –p*

/var/www/html/stu1

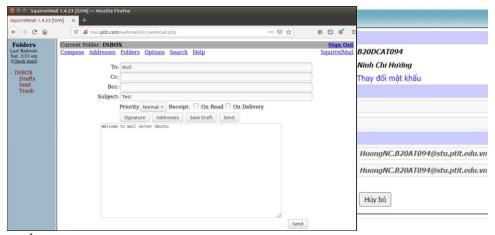
chown —R stu1.stu1 /var/www/html/stu1 usermod —m —d /var/www/html/stu1 stu1

-Restart lại các dịch vụ /etc/init.d/postfix restart /etc/init.d/apache2 restart

/etc/init.d/dovecot restart

Gửi mail (chọn compose)

Kiểm tra mail vừa gửi (mục Sent ở bên trái)

